

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 décembre 2019

PROPOSITION DE LOI

**visant à assouplir les conditions
pour recourir à l'interruption
volontaire de grossesse**

TEXTE ADOPTÉ
EN DEUXIÈME LECTURE

PAR LA COMMISSION DE LA JUSTICE

PROPOSITION DE LOI

**modifiant diverses dispositions législatives
en vue d'assouplir les conditions
pour recourir à l'interruption volontaire
de grossesse**

(nouvel intitulé)

Voir:

Doc 55 **0158/ (S.E. 2019):**

- 001: Proposition de loi de Mme Tillieux et consorts.
- 002 et 003: Amendements.
- 004: Rapport de la première lecture.
- 005: Articles adoptés en première lecture par la commission.
- 006 et 007: Amendements.
- 008: Rapport de la deuxième lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 december 2019

WETSVOORSTEL

**tot versoepeling van de voorwaarden
om tot een zwangerschapsafbreking
over te gaan**

TEKST AANGENOMEN
IN TWEDE LEZING

DOOR DE COMMISSIE VOOR JUSTITIE

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van diverse wetsbepalingen
teneinde de voorwaarden om tot een
vrijwillige zwangerschapsafbreking over
te gaan te versoepelen**

(nieuw opschrift)

Zie:

Doc 55 **0158/ (B.Z. 2019):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Tillieux c.s.
- 002 en 003: Amendementen.
- 004: Verslag van de eerste lezing.
- 005: Artikelen aangenomen in eerste lezing door de commissie.
- 006 en 007: Amendementen.
- 008: Verslag van de tweede lezing.

01238

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de numering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

CHAPITRE 1ER**Disposition générale**Article 1er

La présente loi règle une matière visée par l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

**Modifications de la loi
du 15 octobre 2018 relative à l'interruption
volontaire de grossesse, abrogeant les articles
350 et 351 du Code pénal et modifiant
les articles 352 et 383
du même Code et modifiant
diverses dispositions législatives**

Art. 2

L'article 2 de la loi du 15 octobre 2018 relative à l'interruption volontaire de grossesse, abrogeant les articles 350 et 351 du Code pénal et modifiant les articles 352 et 383 du même Code et modifiant diverses dispositions législatives est remplacé par ce qui suit:

“Art. 2. La femme enceinte peut demander à un médecin d'interrompre sa grossesse dans les conditions suivantes:

1° L'interruption de grossesse doit:

a) sans préjudice des 3° et 5°, intervenir avant la fin de la dix-huitième semaine de la conception;

b) être pratiquée, dans de bonnes conditions médicales, par un médecin, dans un établissement de soins où existe un service d'information qui accueille la femme enceinte et lui donne des informations circonstanciées.

2° Le médecin sollicité par une femme en vue d'interrompre sa grossesse doit:

a) informer celle-ci des risques médicaux actuels ou futurs qu'elle encourt à raison de l'interruption de grossesse;

HOOFDSTUK 1**Algemene bepaling**

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

**Wijzigingen van de wet van
15 oktober 2018 betreffende de vrijwillige
zwangerschapsafbreking, tot opheffing
van de artikelen 350 en 351 van het Strafwetboek,
tot wijziging van de artikelen 352 en 383
van hetzelfde Wetboek en tot wijziging
van diverse wetsbepalingen**

Art. 2

Artikel 2 van de wet van 15 oktober 2018 betreffende de vrijwillige zwangerschapsafbreking, tot opheffing van de artikelen 350 en 351 van het Strafwetboek, tot wijziging van de artikelen 352 en 383 van hetzelfde Wetboek en tot wijziging van diverse wetsbepalingen wordt vervangen als volgt:

“Art. 2. De zwangere vrouw kan een arts verzoeken haar zwangerschap af te breken onder de volgende voorwaarden:

1° De zwangerschapsafbreking moet:

a) worden uitgevoerd vóór het einde van de achttiende week na de bevruchting, zonder afbreuk te doen aan de bepalingen onder 3° en 5°;

b) in medisch verantwoorde omstandigheden door een arts worden verricht in een instelling voor gezondheidszorg die een voorlichtingsdienst heeft waar de zwangere vrouw wordt opgevangen en omstandig ingelicht.

2° De arts tot wie een vrouw zich wendt om haar zwangerschap te doen afbreken, moet:

a) de vrouw inlichten over de onmiddellijke of toekomstige medische risico's waaraan zij zich blootstelt door haar zwangerschap af te breken;

b) s'assurer de la détermination de la femme à faire pratiquer une interruption de grossesse. L'appréciation de la détermination de la femme enceinte qui conduit le médecin à accepter d'intervenir, est souveraine lorsque les conditions prévues au présent article sont respectées.

3° Le médecin ne peut au plus tôt pratiquer l'interruption de grossesse que quarante-huit heures après la première consultation prévue, sauf s'il existe une raison médicale urgente pour la femme d'avancer l'interruption de grossesse. Si la première consultation a lieu moins de quarante-huit heures avant l'échéance du délai visé au 1°, a), ce délai est prolongé au prorata du nombre de jours non écoulés du délai de quarante-huit heures. Toutefois lorsque le dernier jour de cette prolongation est un samedi, un dimanche ou un jour férié légal, l'interruption de grossesse peut être pratiquée le jour ouvrable suivant.

4° L'intervention ne peut avoir lieu qu'après que l'intéressée a exprimé par écrit, le jour de l'intervention, sa détermination à y faire procéder. Cette déclaration est versée au dossier médical.

5° Au-delà du délai de dix-huit semaines, prolongé le cas échéant conformément au 3°, la grossesse peut, dans les conditions visées aux 1°, b), 2° à 4° et 6°, être interrompue volontairement seulement si la poursuite de la grossesse met en péril grave la santé de la femme ou lorsqu'il existe un risque élevé, selon l'état actuel de la science, que l'enfant à naître sera atteint d'une affection d'une particulière gravité et reconnue comme incurable au moment du diagnostic. Dans ce cas, le médecin sollicité s'assure le concours d'un deuxième médecin, dont l'avis est joint au dossier.

6° Le médecin ou toute autre personne qualifiée de l'établissement de soins où l'intervention a été pratiquée, doit proposer un accompagnement médico-psycho-social à la femme."

Art. 3 (nouveau)

Dans le chapitre 2 de la même loi, il est inséré un article 2/1 rédigé comme suit:

"Art. 2/1. Aucun médecin, aucune sage-femme, aucun infirmier, aucun praticien d'une profession paramédicale ou autre professionnel des soins de santé n'est tenu de concourir à une interruption de grossesse. Le médecin sollicité est tenu d'informer l'intéressée, dès

b) zich vergewissen van de vaste wil van de vrouw om haar zwangerschap te doen afbreken. De beoordeling van de arts over de vaste wil van de zwangere vrouw, op basis waarvan hij aanvaardt de ingreep uit te voeren, kan niet meer worden aangevochten wanneer is voldaan aan de in dit artikel bepaalde voorwaarden.

3° De arts kan de zwangerschapsafbreking niet eerder verrichten dan achtenveertig uur na de eerste raadpleging, tenzij er voor de vrouw een dringende medische reden is om eerder tot de zwangerschapsafbreking over te gaan. Wanneer de eerste raadpleging plaatsvindt minder dan achtenveertig uur voordat de onder 1°, a), bedoelde termijn afloopt, wordt deze termijn verlengd naar rato van het aantal niet-verlopen dagen van de termijn van achtenveertig uur. Wanneer de laatste dag van deze verlengde termijn evenwel een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag is, mag de zwangerschapsafbreking de volgende werkdag worden verricht.

4° De ingreep kan pas plaatsvinden nadat de betrokkene, de dag van de ingreep, schriftelijk te kennen heeft gegeven dat ze vastbesloten is de ingreep te ondergaan. Deze verklaring wordt bij het medisch dossier gevoegd.

5° Na de termijn van achttien weken, eventueel verlengd overeenkomstig de bepaling onder 3°, kan de zwangerschap onder de voorwaarden bedoeld in de bepalingen onder 1°, b), 2° tot 4° en 6°, alleen vrijwillig worden afgebroken wanneer de voortzetting van de zwangerschap een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van de vrouw of wanneer volgens de huidige stand van de wetenschap een groot risico bestaat dat het kind dat geboren zal worden, zal lijden aan een bijzonder zware aandoening die als ongeneeslijk wordt erkend op het ogenblik van de diagnose. In dat geval moet de aangezochte arts de medewerking vragen van een tweede arts, wiens advies bij het dossier moet worden gevoegd.

6° De arts of een andere bevoegde persoon van de instelling voor gezondheidszorg waar de ingreep is verricht, moet de vrouw voorstellen zich medisch-psychosociaal te laten begeleiden."

Art. 3 (nieuw)

In hoofdstuk 2 van dezelfde wet wordt een artikel 2/1 ingevoegd, luidende:

"Art. 2/1. Geen arts, geen vroedvrouw, geen verpleegkundige, geen beoefenaar van een paramedisch beroep of andere beroepsbeoefenaar van gezondheidszorg kan ertoe worden gedwongen mee te werken aan een zwangerschapsafbreking. De aangezochte arts die

la première visite, de son refus d'intervention. Il indique dans ce cas les coordonnées d'un autre médecin et d'un centre d'interruption de grossesse ou d'un service hospitalier spécialisé qu'elle peut solliciter pour une nouvelle demande d'interruption de grossesse. Le médecin qui refuse de pratiquer l'interruption volontaire de grossesse transmet le dossier médical au nouveau médecin consulté par la femme.

Aucun médecin ne peut être empêché de pratiquer une interruption volontaire de grossesse en vertu d'une convention. Le cas échéant, une telle clause d'interdiction est réputée non écrite.”

Art. 4 (ancien art. 3)

L'article 3 de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“Art. 3. Celui qui tente d'empêcher, physiquement ou de quelque manière que ce soit, une femme d'accéder librement à un établissement de soins pratiquant des interruptions volontaires de grossesse sera condamné à un emprisonnement de trois mois à un an et à une amende de cent euros à cinq cents euros.”

CHAPITRE 3 (NOUVEAU)

Modifications de la loi du 13 août 1990 visant à créer une commission d'évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse, modifiant les articles 348, 350, 351 et 352 du Code pénal et abrogeant l'article 353 du même Code

Art. 5 (nouveau)

Dans l'article 2, alinéa 1er, 5), de la loi du 13 août 1990 visant à créer une commission d'évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse, modifiant les articles 348, 350, 351 et 352 du Code pénal et abrogeant l'article 353 du même Code, modifié par la loi du 15 octobre 2018, les mots “de l'article 2, 4°” sont remplacés par les mots “de l'article 2, 5°”.

weigert een dergelijke ingreep te verrichten, moet de vrouw bij haar eerste bezoek in kennis stellen van zijn weigering. In dat geval bezorgt hij haar de contactgegevens van een andere arts, een ander centrum voor zwangerschapsafbreking of een andere gespecialiseerde ziekenhuisdienst waartoe zij zich kan wenden voor een nieuwe aanvraag voor een zwangerschapsafbreking. De arts die de vrijwillige zwangerschapsafbreking weigert te verrichten, bezorgt het medisch dossier aan de nieuwe arts die door de vrouw wordt geraadpleegd.

Geen enkele arts mag op grond van een overeenkomst worden belet een vrijwillige zwangerschapsafbreking te verrichten. In voorkomend geval wordt een dergelijke verbodsclausule als niet-geschreven beschouwd.”

Art. 4 (vroeger art. 3)

Artikel 3 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“Art. 3. Hij die fysiek of op enigerlei wijze probeert te verhinderen dat een vrouw vrije toegang heeft tot een instelling voor gezondheidszorg die vrijwillige zwangerschapsafbrekingen uitvoert, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar en tot geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro.”

HOOFDSTUK 3 (NIEUW)

Wijzigingen van de wet van 13 augustus 1990 houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek

Art. 5 (nieuw)

In artikel 2, eerste lid, 5), van de wet van 13 augustus 1990 houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 15 oktober 2018, worden de woorden “van artikel 2, 4°” vervangen door de woorden “van artikel 2, 5°”.

Art. 6 (nouveau)

Dans l'article 3, alinéa 2, deuxième tiret, de la même loi, modifié par la loi du 15 octobre 2018, les mots "à l'article 2, 4°" sont remplacés par les mots "à l'article 2, 5°".

CHAPITRE 4 (NOUVEAU)**Modification de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient**Art. 7 (nouveau)

Dans l'article 2, 2°, de la loi du 22 août 2002 relative aux droits du patient, modifié par la loi du 23 mai 2013, les mots "ou de l'accompagner en fin de vie;" sont remplacés par les mots "de l'accompagner en fin de vie ou de pratiquer une interruption volontaire de grossesse;".

CHAPITRE 5 (NOUVEAU)**Modifications de la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé**Art. 8 (nouveau)

Dans l'article 2, 3°, de la loi coordonnée du 10 mai 2015 relative à l'exercice des professions des soins de santé, les mots "ou de l'accompagner en fin de vie;" sont remplacés par les mots "de l'accompagner en fin de vie ou de pratiquer une interruption volontaire de grossesse;".

Art. 9 (nouveau)

L'article 3, § 1er, de la même loi coordonnée est complété par un alinéa rédigé comme suit:

"Il relève également de l'exercice illégal de l'art médical, l'accomplissement habituel par une personne ne réunissant pas l'ensemble des conditions visées à l'alinéa 1er, de la pratique d'une interruption volontaire de grossesse."

Art. 6 (nieuw)

In artikel 3, tweede lid, tweede streepje, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 15 oktober 2018, worden de woorden "in artikel 2, 4°" vervangen door de woorden "in artikel 2, 5°".

HOOFDSTUK 4 (NIEUW)**Wijziging van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt**Art. 7 (nieuw)

In artikel 2, 2°, van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, gewijzigd bij de wet van 23 mei 2013, worden de woorden "of om de patiënt bij het sterven te begeleiden;" vervangen door de woorden "om de patiënt bij het sterven te begeleiden of om een vrijwillige zwangerschapsafbreking te verrichten;".

HOOFDSTUK 5 (NIEUW)**Wijzigingen van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen**Art. 8 (nieuw)

In artikel 2, 3°, van de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen worden de woorden "of om de patiënt bij het sterven te begeleiden;" vervangen door de woorden "om de patiënt bij het sterven te begeleiden of om een vrijwillige zwangerschapsafbreking te verrichten;".

Art. 9 (nieuw)

Artikel 3, § 1, van dezelfde gecoördineerde wet wordt aangevuld met een lid, luidende:

"Als onwettige uitoefening van de geneeskunde wordt tevens beschouwd het gewoonlijk verrichten van een vrijwillige zwangerschapsafbreking door een persoon die niet aan alle in het eerste lid bedoelde voorwaarden beantwoordt."

CHAPITRE 6 (NOUVEAU)**Modification de la loi du 22 avril 2019 relative à la qualité de la pratique des soins de santé**Art. 10 (nouveau)

Dans l'article 2, 3°, de loi du 22 avril 2019 relative à la qualité de la pratique des soins de santé, les mots "ou de l'accompagner en fin de vie;" sont remplacés par les mots " , de l'accompagner en fin de vie ou de pratiquer une interruption volontaire de grossesse;".

HOOFDSTUK 6 (NIEUW)**Wijziging van de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg**Art. 10 (nieuw)

In artikel 2, 3°, van de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg worden de woorden "of om de patiënt bij het sterven te begeleiden;" vervangen door de woorden " , om de patiënt bij het sterven te begeleiden of om een vrijwillige zwangerschapsafbreking te verrichten;".